

6. Янків М.Д. Методичні аспекти аналізу економічної безпеки регіону / М.Д. Янків, М.І. Флейчук [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://mev.lac.lviv.ua/downloads/ied/stati/konkurentospromozhnist_LKA.pdf.

Bibliography:

1. Sverdau M.M. Regional economy and economic security of the region / M.M. Sverdau // Scientific Bulletin of Kherson State University, 2013. – Issue. 1. – P. 46-52. (Ukr.)
2. Antoshkin V.K. Economic and national security of regions / V.K. Antoshkin // Bulletin of Berdyansk University of Management and Business, 2014. – № 2 (26). – P. 108-109. (Ukr.)
3. Gerasymchuk Z.V. Economic security of the region: diagnosis and mechanism for providing / Z.V. Gerasymchuk, N.S. Vavdiyuk. – Luck : Nadstyr'ya, 2006. – 244 p. (Ukr.)
4. Krylenko V.I. The economic security of the region as part of the national security / V.I. Krylenko [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1779>.
5. Verkhoglyadova N.I. Principles of providing of economic security of the region / N.I. Verkhoglyadova, I.V. Olinichenko [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2296>.
6. Yankiv M.D. Methodological aspects of the analysis of the economic security of the region / M.D. Yankiv, M.I. Fleychuk [Electronic resource]. – Mode of access: http://mev.lac.lviv.ua/downloads/ied/stati/konkurentospromozhnist_LKA.pdf.

Рецензент: Ю.І. Чентуков

д-р екон. наук, проф., Маріупольський державний університет

Стаття надійшла 19.05.2014

УДК 332.122:351.863(477)(045)

© Горбашевська М.О.*

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОГО РИНКУ МАШИНОБУДУВАННЯ ТА ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

У статті розглянуті питання щодо економічної безпеки розвитку регіонального ринку машинобудування та її транскордонне співробітництво. Важливим елементом міжнародних відносин є інтеграційні процеси, які розвиваються в різних регіонах світу та охоплюють різноманітні сфери відносин держав. Особливе значення в розвитку цих процесів належить міжнародним організаціям, які сприяють співпраці держав. Стаття досліджує питання економічних перспектив, безпеки регіонального ринку машинобудування та подальшої співпраці України з Євросхідними регіонами, надані рекомендації щодо розвитку регіонального ринку машинобудування.

Ключові слова: економічна безпека, регіональний ринок машинобудування, транскордонне співробітництво, транскордонний регіон, конкурентоспроможність продукції машинобудування.

* канд. екон. наук, доцент, Маріупольський державний університет, м. Маріуполь

Горбашевская М.А. Экономическая безопасность развития регионального рынка машиностроения и трансграничное сотрудничество. В статье рассмотрены вопросы экономической безопасности развития регионального рынка машиностроения и ее трансграничное сотрудничество. Важным элементом международных отношений являются интеграционные процессы, которые развиваются в разных регионах мира и охватывают разнообразные сферы отношений государств. Особое значение в развитии этих процессов принадлежит международным организациям, которые благоприятствуют содружеству государств. Статья исследует вопросы экономических перспектив, безопасность регионального рынка машиностроения и дальнейшего сотрудничества Украины с Еврорегионами, предоставлены рекомендации по поводу развития регионального рынка машиностроения.

Ключевые слова: экономическая безопасность, региональный рынок машиностроения, трансграничное сотрудничество, трансграничный регион, конкурентоспособность продукции машиностроения.

M.O. Gorbashevskaya. Economic security for the regional market of engineering and cross-border cooperation. The article discusses the economic security of the regional market of engineering and its cross-border cooperation. An important element of international relations is the integration processes that develop in various regions of the world and cover a variety of spheres of relations between states. Of particular importance in the development of these processes are international organizations that foster community of states. Article explores questions of economic prospects, safety engineering and regional market for further cooperation with Ukraine European region provides recommendations regarding the development of the regional market of engineering.

Keywords: economic security, regional market engineering, cross-border cooperation, cross-border region, the competitiveness of engineering products.

Постановка проблеми. Економічна безпека розвитку регіонального ринку машинобудування відіграє важливу роль для формування економічної стабільності країни, транскордонна співпраця – є елементом розвитку прикордонних територій України, які стали об'єктом регіональної політики ЄС. Особливості розвитку євро регіональної співпраці на регіональному рівні свідчить про значну її активізацію, пов'язану, передусім, з реалізацією загальноєвропейської мети – розмивання кордонів між країнами – членами Європейського Союзу і розвиток регіональних ринків машинобудівельної продукції, що є елементом формування економічної політики України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. З середини 90-х років проявляється значна зацікавленість вчених до проблематики економічної безпеки та транскордонного співробітництва. Наукові дослідження проблем транскордонного співробітництва здійснюють багато вітчизняних науковців: О. Амоша, П. Беленький, Б.Буркінський, З.Бройде, О.Вишняков, С.Гакман, М. Долішній, В. Євдокименко, Ю. Макогон, А. Мельник, А. Мокій, В. Пила, С. Писаренко, І. Студенніков. Значний вклад внесли вчені з інших країн: з Польщі – П. Еберхардт, Р. Федан, Т. Коморніцкі, Т. Лієвські, З. Макела, М. Ростішевські А., Стасяк, З. Зьоло; з Болгарії – Б. Борісов, М. Ілієва, з Росії – С. Романов, В. Білчак, Л. Вардомський, Й. Зверев, із Словаччини – П. Кузьмішин, Ю. Тей та інші.

Формулювання цілей статті. Дослідити економічну безпеку регіонального ринку машинобудування та взаємозв'язок України з Євросоюзом в аспекті транскордонного співробітництва. Розглянути як впливає розвиток регіонального ринку машинобуду-

вання на транскордонне співробітництво та відокремити його перспективні напрямки діяльності.

Виклад основного матеріалу. При порівняльному аналізі економічної безпеки українського та російського ринку машинобудування можна визначити, що Україна не має такої великої сировинної бази як Росія, але має розвинене машинобудування, металургію, сільське господарство, які зможуть доповнити один одне та вивести Україну на більш значну позицію. Рівень промисловості України дозволяє їй бути одним з найбільш привабливіших об'єктів для інвестування.

Однією з характерних рис сучасної Європи є швидкий розвиток міжнародного співробітництва регіонів – однієї з особливо ефективних рушійних сил європейської інтеграції та об'єднання людей. Співробітництво між регіонами у Європі вносить важливий вклад в зміцнення демократичної та політичної стабільності у державах-членах ЄС, у їх економічний, екологічний, культурний та соціальний розвиток.

Регіони, які приймають участь в міжнародній торгівлі мають особливі умови для збільшення та прискорення ростів доходів, однак зі сторони найслабших регіонів, це може призвести до збільшення розриву між найбільш багатими та бідними регіонами. Щоб запобігти негативному впливу глобалізації, Рада Європи рекомендує всім державам – членам визнати все зростаючу роль регіонів у вирішенні економічних проблем розвитку держави, сприяти політиці регіоналізації, яка повинна бути направлена на розширення повноважень регіонів, на представлення їм необхідних важелів та засобів стимулювання економічного розвитку та партнерства з іншими регіонами, з тим, щоб вони могли швидше адаптуватися до нових соціально-економічних умов, що сформувалися внаслідок глобалізації [1].

Активізація розвитку транскордонного співробітництва України та економічна безпека регіонального ринку машинобудування зумовлена як об'єктивними чинниками цивілізаційного розвитку, насамперед, процесами глобалізації та регіоналізації, так і змінами в регіональній політиці України.

Україна, особливо її регіони, не має досвіду в проведенні процесів міжрегіональної інтеграції і повинна пройти певна кількість часу, щоб і на державному, і на регіональному рівнях з'ясувати всі особливості проведення цієї політики. Україна має усвідомити їх важливість і повинна забезпечити організаційно-правові, фінансові та кадрові можливості для активізації участі регіонів у міжрегіональному та транскордонному співробітництві з метою стимулювання економічної співпраці, більш ефективного використання природно-ресурсного потенціалу території та підвищення доходів населення.

Для вирішення цих питань необхідно стимулювати розвиток регіональних ринків, які зможуть вивести Україну на новий, більш продуктивний та сучасний етап, і забезпечити їй економічну стабільність та значний вплив на міжнародному рівні. Одним з таких ринків є ринок машинобудування, тому що машинобудування – одна з базових галузей української промисловості. Розвиток цієї галузі і відрізняє індустріальну країну (розвинену) від сировинної [2].

Економічна безпека підприємств машинобудування має високу конкурентоспроможність. Продукція машинобудування як за технічними характеристиками, так і за механізмами збуту обумовлює вигідність позицій національних виробників як на зовнішніх, так і на внутрішньому ринку [3]. Висока місткість ринку та зростаючі потреби інших галузей у машинобудівній продукції (в багатьох сферах виробництва критичний рівень зношеності основних засобів та технологій) засвідчують високий потенціал нарощування наповненості цього ринку продукцією та технологіями власного виробництва.

Перспективним в розвитку регіонального ринку машинобудування, для забезпечення швидкого та найбільш результативного залучення прикордонного регіону до

міжрегіональної та транскордонної співпраці, буде лише організаційно-економічний механізм регулювання міжрегіонального співробітництва [4].

Основними напрямками раціоналізації організаційної системи механізму є вдосконалення нормативно-правового забезпечення та його узгодження з країнами-партнерами, забезпечення дієвої структури управління (створення органу для координації міжрегіонального співробітництва та транскордонної співпраці на загальнодержавному рівні та напівдержавної структури за участю представників суб'єктів міжнародного регіонального співробітництва України), покращення обліку і контролю через впровадження системи моніторингу міжрегіонального співробітництва, впровадження стратегічного планування та прогнозування, підвищення значення інституцій ринкової інфраструктури (створення спільних комерційних банків, аудиторських, консалтингових, маркетингових компаній).

Висновки

В умовах глобалізації посилюється інтеграція країн, зростає відкритість національної економіки. Інтеграційними процесами бажано керувати з точки зору забезпечення економічної безпеки держави. Економічна безпека держави в умовах глобалізації, передбачає здатність країни генерувати позитивні зрушення в національній економіці, протистояти зовнішнім економічним загрозам і гідно презентувати себе на зовнішніх ринках.

Найбільш перспективними напрямками економічної безпеки розвитку регіонального ринку машинобудування та транскордонного співробітництва мають бути такі найважливіші економічні інтереси:

- налагодження нових і раціоналізація існуючих коопераційних зв'язків економічної безпеки для збільшення участі України у замкнених циклах спільного виробництва певної продукції;
- використання єдиної бази стандартизації для збільшення обсягів експорту машинобудівної продукції на європейські ринки;
- збереження традиційного ринку збуту товарів і послуг та гарантія їх економічної безпеки;

Таким чином, для розширення транскордонних торговельних відносин України з країнами ЄС, особливо на регіональному ринку машинобудування, а також забезпечення її всім необхідним є удосконалення форм регіонального співробітництва на новітніх засадах, а саме - поваги до національного суверенітету держав, свободи зовнішньоекономічного підприємництва, захисту суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, державної підтримки з обох сторін. Кожне підприємство України гідно представляти інтереси країни на міжнародному рівні, для цього лише потрібна якісна економічна та зовнішньоекономічна політика.

Список використаних джерел:

1. Мікула Н.А. Транскордонне співробітництво та облаштування кордону України / Н.А. Мікула // Економіка промисловості. – 2002. – № 3. – С. 44-51.
2. Макогон Ю.В. Форми и направления межрегионального трансграничного сотрудничества : монография / Ю.В. Макогон, В.И. Ляшенко. – Донецк : ООО «Юго-Восток, Лтд», 2003. – 512 с.
3. Портер М. Международная конкуренция / М. Портер. – М. : Международные отношения, 1993. – 896 с.
4. Студенников І. Транскордонне співробітництво та його місце в регіональному розвитку / І. Студенников // Регіональна політика в країнах Європи: Уроки для України. – К. : Логос, 2000. – 171 с.

Bibliography:

1. Mikula N.A. Cross-border cooperation and border management Ukraine / N.A. Mikula // *Ekonomika promislovosti*. – 2002. – № 3. – P. 44-51. (Ukr.)
2. Makogon Y.V. The shape and direction of inter-regional cross-border cooperation : monograph / Y.V. Makogon, V.I. Lyashenko. – Donetsk : ООО «Yugo-Vostok, Ltd», 2003. – 512 p. (Rus.)
3. Porter M. International competition / M. Porter. – M. : International Relations, 1993. – 896 p. (Rus.)
4. Studennikov I. Cross-border cooperation and its role in regional development / I. Studennikov // *Regional policy in Europe: Lessons for Ukraine*. – Kiev : Logos, 2000. – 171 p. (Ukr.)

Рецензент: Ю.І. Чентуков

д-р екон. наук, проф., Маріупольський державний університет

Стаття надійшла 16.05.2014

УДК 351.863(045)

© Кислова Л.А.*

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МОДЕЛІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ

У статті розглянуто сутність поняття «модель», «країнова модель» та «модель економічної безпеки». Виділено критерії та підходи до забезпечення економічної безпеки. Вказані етапи та елементи (політика національної безпеки; політика економічної безпеки держави; зовнішнє середовище) формування моделі економічної безпеки країни. Запропоновано сфери функціонування показників економічної безпеки держави (можливості розвитку, потреби розвитку, інфраструктурні показники, балансові показники) та показники рівня економічної безпеки (абсолютні: синтетичні і аналітичні; відносні: загальні і порогові). Зазначено модель економічної безпеки, яка повинна враховувати не тільки національні особливості умов розвитку конкретної країни, але й бути здібною до інтеграції з аналогічними моделями інших країн. Розглянуто існуючі моделі економічної безпеки на прикладі різних країн (американська, японська, німецька, європейсько-кейнсіанська модель (характерна для Англії, Франції, Італії, Австрії), шведська моделі та модель економічної безпеки новостворених держав чи таких, які здійснюють докорінну зміну системи господарювання (Росія, Китай)). На основі зарубіжної практики, виявлено можливості застосування світового досвіду державного регулювання в забезпеченні економічної безпеки України.

Ключові слова: модель, економічна безпека, національна безпека, модель економічної безпеки, державне регулювання.

Кислова Л.А. Особенности формирования модели экономической безопасности страны. В статье рассмотрена сущность понятия «модель»,

* к-т екон. наук, доцент, Маріупольський державний університет, м. Маріуполь